

Binnen de vaste commissie voor Europese Zaken bestond bij vier fracties de behoefte om aan de Minister van Buitenlandse Zaken enkele vragen en opmerkingen voor te leggen met betrekking tot de geannoteerde agenda van de bijeenkomst van de Europese Raad van 9 en 10 maart 2017.

De voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken,
Azmani

De adjunct-griffier van de vaste commissie voor Europese Zaken,
Van Haaster

Preambule

De leden van de fractie van de VVD hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de Europese Raad d.d. 9–10 maart 2017 en danken de Minister van Buitenlandse Zaken voor de toezending. De leden van de VVD-fractie hebben ten aanzien van de geannoteerde agenda en de overige agendapunten een aantal vragen en opmerkingen.

De leden van de SP-fractie hebben kennis genomen van de geannoteerde agenda van de aanstaande Europese Raad. De leden hebben daarover enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de Europese Raad van 9 en 10 maart 2017.

Banen, groei en concurrentievermogen

De leden van de VVD-fractie hebben vernomen dat de Europese Raad zal spreken over banen, economische groei en concurrentievermogen. Echte banen komen als landen hun economie hervormen; dat kan Brussel niet voor ze oplossen. Kan het kabinet eens opschrijven wat het BBP per hoofd van de bevolking in 2002 was in Frankrijk en Duitsland en wat het BBP nu is in deze twee landen?

De leden van de PvdA-fractie vinden het zeer belangrijk dat dit kabinet er in de EU op heeft ingezet op om investeringen en werkgelegenheid te bevorderen. Dit heeft er mede voor gezorgd dat de werkloosheid onder jongeren met 1,4 miljoen is afgenomen. Ook in Nederland is de werkloosheid de laatste jaren fors afgenomen. Ons land heeft na Duitsland de laatste jeugdwerkloosheid in Europa. De leden van de PvdA-fractie sporen het kabinet aan om in de EU te blijven inzetten op dit belangrijke doel, en om te blijven inzetten op het bevorderen van werk en investeringen. Op welke wijze gaat het kabinet dit doen?

De leden van de SP-fractie lezen in de geannoteerde agenda dat er gesproken zal worden over enkele onderwerpen op het gebied van handelspolitiek. Kan het kabinet aangeven welke onderwerpen ter bespreking geagendeerd staan, en wat de inbreng van Nederland zal zijn gegeven de «reset-ambities» van het kabinet c.q. de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking rondom handelsverdragen?

Migratie

Ook spreekt de Europese Raad over migratie. De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van het actieplan van de Europese Commissie voor een effectievere terugkeer van illegale en uitgeprocedeerde migranten naar het land van herkomst. In algemene zin verwelkomen deze leden de intentie van de Europese Commissie om het terugkeerbeleid doeltreffender te maken. De Europese Commissie geeft aan € 200 miljoen euro beschikbaar te willen stellen aan lidstaten om de operationele capaciteit te vergroten bij onder andere pre-terugkeergelateerde hulp, capaciteitsopbouw en re-integratie. Kan het kabinet specifieker aangeven waar dit geld terecht gaat komen? Waaruit blijkt dat lidstaten te weinig operationele capaciteit hebben en bij welke lidstaten speelt dit? In hoeverre veroorzaken capaciteitsproblemen bij lidstaten de lage terugkeerpercentages? Hoe beoordeelt het kabinet het nut van deze financiële bijdrage? Kan het kabinet voorts inzicht geven in de voortgang van de migratiecompacts met derde landen? Hoe staat het met de

afspraken die de Europese Commissie maakt met derde landen die weigeren om in Nederland uitgeprocedeerde asielzoekers terug te nemen? Kan het kabinet aandringen op meetbare doelstellingen bij het terugdringen van de migratiestromen? En zo nee, waarom kan dat niet? Deze vragen worden door de leden van de VVD-fractie gesteld.

De leden van de PvdA-fractie delen de opvatting van het kabinet dat ingezet moet worden op het beheersbaar houden van de migrantenstromen en het fatsoenlijk opvangen van vluchtelingen. Deze leden blijven nadrukkelijk aandacht vragen voor de twee kanten van de medaille. Dat de stromen mede als gevolg van de EU-Turkije Verklaring onder controle zijn gebracht, is verstandig, maar Europa moet geen onneembare vesting worden waar mensen op de vlucht voor oorlog en geweld niet naartoe kunnen, en waar zij onvoldoende worden opgevangen en beschermd. De leden van de PvdA-fractie steunen de inzet van het kabinet om de oorzaken van migratie weg te nemen en om afspraken te maken met (Noord-)Afrikaanse landen. Ondertussen moeten echter alle landen van de EU hun verantwoordelijkheid nemen voor goede voorzieningen, toelating en opvang. Voor de leden van de PvdA-fractie is dat prioriteit; met de Europese waarden en afspraken mag niet gemarchandeerd worden. In welke mate zet het kabinet in op deze solidariteit? En spreekt het landen aan, die achterblijven bij de inspanningen? De leden van de PvdA-fractie dringen hier sterk op aan.

Daarnaast vragen deze leden wat de verwachting voor de migrantenstromen is de komende maanden, als het weer warmer wordt. Wat is de laatste stand van zaken met betrekking tot inspanningen ten aanzien van Libië? Is de verwachting gerechtvaardigd dat deze zomer minder gammele bootjes met vluchtelingen op levensgevaarlijke tochten zullen plaatsvinden? Hoe is dat geborgd? Wil het kabinet hier in de Europese Raad aandacht voor vragen?

De leden van de SP-fractie vragen het kabinet om nader in te gaan op de plannen die er zijn betreffende een mogelijke deal met Tunesië over het opvangen en terugsturen van vluchtelingen. Klopt het dat een akkoord nabij zou zijn? Kan het kabinet ingaan op de bezwaren die het *Migration Policy Institute* naar voren brengt, waaronder de hoge werkloosheid in het land, het gebrek aan een volledig functionerend asielsysteem in Tunesië en het feit dat vooralsnog onduidelijk is wie de asielprocedures zou gaan uitvoeren?

De leden van de D66-fractie lezen dat het kabinet onverminderd werk maakt van de effectieve en zorgvuldige implementatie van bestaande afspraken op migratieterrein, zoals de afspraken over herplaatsing. Is het kabinet voornemens om voor september 2017 aan alle afspraken voldaan te hebben?

De leden van de D66-fractie lezen dat het kabinet zich conform de motie-Verhoeven (Kamerstuk 34 648, nr. 6) blijft inzetten voor een spoedige herziening van het Gemeenschappelijk Europees Asielsysteem. Kan het kabinet aangeven wat voor stappen hiervoor al ondernomen zijn en wat hiervan het resultaat geweest is?

Dan lezen de leden van de D66-fractie in de vijfde voortgangsrapportage van de implementatie van de Europese Agenda voor Migratie dat er bij de Europese grens- en kustwacht nog steeds tekorten zijn aan mankracht en middelen. In hoeverre heeft Nederland al voldaan aan zijn verplichtingen?

Voorts vragen de genoemde leden naar de situatie in de Griekse opvangkampen. Hoeveel asielzoekers zitten er nog in Griekenland en wat voor stappen zijn er gezet om de levensomstandigheden te verbeteren? Klopt het dat er nog steeds 79 EASO-medewerkers tekort zijn om de asielverzoeken van deze mensen te verwerken? Hoeveel mankracht en middelen heeft Nederland al geleverd?

De leden van de D66-fractie lezen verder in de voortgangsrapportage van de EU-Turkije-deal dat de Europese Commissie verder met Turkije werkt om de openstaande criteria van het proces voor visumliberalisatie te vervullen. Heeft Turkije naar het oordeel van de Europese Commissie voortgang geboekt? In hoeverre is er gekeken naar al afgevinkte criteria die wellicht te voorbarig zijn afgedaan? In hoeverre is er uitvoering gegeven aan de toezegging van de premier aan het lid Verhoeven om deze criteria nog eens kritisch tegen het licht te laten houden?

Europees Openbaar Ministerie (EOM)

De leden van de VVD-fractie constateren met instemming dat Nederland – net als tien andere lidstaten – heeft aangegeven niet mee te willen doen aan een Europees Openbaar Ministerie.

Toekomst van de Europese Unie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de diverse scenario's die geschetst worden in het witboek («white paper») van de Europese Commissie over de toekomst van de EU. De leden van de VVD-fractie hechten er waarde aan om te benadrukken dat de EU zich moet richten op de grote, grensoverschrijdende problemen en het leveren van oplossingen voor de problemen waar de mensen thuis zich zorgen over maken.

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van het witboek van de Europese Commissie met vijf scenario's voor de toekomst van de Europese Unie. Wordt dit document besproken tijdens de Europese Raad? Kan het kabinet zijn positie aan de hand van dat witboek preciseren en aangeven bij welk scenario het kabinet zich het beste thuis voelt? Kan het kabinet zo concreet mogelijk aangeven wat het krachtenveld omtrent het witboek is in de Europese Raad? Op welke wijze zal deze toekomstdiscussie de komende maanden gevoerd worden, en welke besluitvorming verwacht het kabinet hierover en op welke termijn?

Wat betreft de leden van de PvdA-fractie kiest de EU voor een Europa dat sociaal rechtvaardiger is. Zij hechten zeer aan een sterk Europa en aan Europese samenwerking, maar er moet gewerkt worden aan eerlijke spelregels, bijvoorbeeld op het terrein van arbeidsmigratie. In dat opzicht moet Europa echt veranderen. Op welke wijze gaat het kabinet deze inzet op sociale rechtvaardigheid bij de Europese Raad naar voren brengen?

De leden van de SP-fractie informeren in het kader van de bespreking van de toekomst van de Europese Unie naar de kabinetsreactie op het witboek van de Europese Commissie dat vorige week gepubliceerd werd. Kan het kabinet per scenario zijn appreciatie geven, en daarbij ingaan op het feit dat de Europese Commissie reeds heeft aangegeven een voorkeur te hebben voor het derde scenario, namelijk een EU van verschillende snelheden? Welke rol zullen deze scenario's spelen in het licht van de bijeenkomst van de Europese Raad eind maart, wanneer het 60-jarig bestaan van het Verdrag van Rome gevierd zal worden? Kan het kabinet tevens ingaan op de visie die de zogeheten Visegrad-Vier vorige week naar buiten brachten?

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de verschillende scenario's voor de toekomst van de Europese Unie, zoals geschetst door de Europese Commissie. De leden van de D66-fractie vragen het kabinet om een appreciatie van dit zogenaamde witboek, uitgewerkt per scenario.

Overigen

De leden van de D66-fractie constateren dat leden van de Turkse regering de intentie hebben om naar Nederland te komen om campagne te voeren voor het Turkse referendum. De leden van de D66-fractie begrijpen dat andere lidstaten zoals Duitsland hier ook problemen mee hebben. Gaat het kabinet tijdens de Europese top in gesprek met andere lidstaten over de aanpak van deze situatie?

Tot slot constateren de leden van de D66-fractie dat er in de geannoteerde agenda niets wordt vermeld over de Brexit. Deze leden gaan er vanuit dat het proces van de Brexit wel besproken zal worden tijdens deze Europese Raad. Wat is de inzet van het kabinet tijdens deze Europese Raad op dit punt?